

***SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W LUBARTOWIE
ZA 2014 ROK***

WSTĘP

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Pomocy tej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Celem pomocy jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób lub rodzin zwracających się o pomoc oraz ich integracji ze środowiskiem. W przepisach wielokrotnie zawarta jest zasada pomocniczości, która wskazuje pierwszeństwo korzystania z własnych zasobów i uprawnień przez osoby i rodziny oraz kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
2. pracy socjalnej,
3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 542 zł, zwanej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”,
2. osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 456 zł, zwanej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”,
3. rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej „kryterium dochodowym rodziny”- przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt. 2–15 ustawy o pomocy społecznej lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.
4. osobom/rodzinom, których dochód przekracza kryterium dochodowe, ale nie przekracza 150% kryterium dochodowego, korzystającym z bezzwrotnego świadczenia w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek: osoby zainteresowanej; jej przedstawiciela ustawowego; innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej. Pomoc społeczna może być także udzielana z urzędu.

Realizatorami zadań, które nakłada na gminę ustawa o pomocy społecznej są m.in. pracownicy socjalni zatrudnieni w MOPS. Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności:

1. prowadzenie pracy socjalnej,
2. analizowanie i ocenianie zjawisk, wymagających świadczenia pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń,
3. udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w rozwiązywaniu spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej,
4. prowadzenie poradnictwa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
5. udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej,
6. wspieranie i ułatwianie uzyskania pomocy ze strony powołanych do tego instytucji,
7. pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych na rzecz zaspokajania potrzeb,
8. inicjowanie nowych form udzielania pomocy,
9. aktywne współuczestnictwo w inspirowaniu, opracowywaniu, wdrażaniu i rozwijaniu programów i działań, ukierunkowanych na podniesienie jakości życia,
10. analizowanie potrzeb i problemów społecznych celem podjęcia działań, na rzecz ich rozwiązywania,
11. uczestnictwo w permanentnym doskonaleniu i doształcaniu zawodowym,
12. współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami i instytucjami zajmującymi się działaniami w sferze socjalnej.

Wszelka pomoc społeczna kierowana jest do indywidualnego klienta lub rodziny.

Wydanie decyzji administracyjnej następuje na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby ubiegającej się o pomoc. Udzielenie świadczeń w postaci pracy socjalnej i poradnictwa nie wymaga wydania decyzji.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

I. ORGANIZACJA DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie jest jednostką organizacyjną Gminy Miasto Lubartów. Działa na podstawie obowiązujących przepisów prawa: Statutu zatwierdzonego Uchwałą Nr XVIII/161/04 Rady Miasta Lubartów z dnia 27 maja 2004 roku z późn. zm., Zarządzenia Nr VI/362/12 Burmistrza Miasta Lubartów z dnia 27 grudnia 2012 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie z późn. zm., aktów prawnych wydanych przez Radę Miasta, Burmistrza Miasta i Kierownika Ośrodka.

Ramy prawne określające funkcjonowanie i zadania Ośrodka regulują przepisy prawa, a w szczególności:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 listopada 2003 r. o pracownikach samorządowych (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1202),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013, poz. 885 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy, a organy administracji rządowej oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 34, poz. 198 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 581 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 121 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2015 r., poz. 332 z późn. zm.),
- uchwała Nr XIII/55/90 Miejskiej Rady Narodowej w Lubartowie z dnia 14 marca 1990 r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie.

Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2014 r. realizowane były przez:

- Dział Pomocy Środowiskowej, do zadań którego należy m.in. przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w sprawie udzielenia pomocy społecznej klientom Ośrodka oraz na potrzeby innych instytucji i ośrodków pomocy społecznej; świadczenie pracy socjalnej; udzielanie porad specjalistycznych, w tym w ramach

Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego; wspieranie rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz osób i rodzin doznających przemocy; podejmowanie działań na rzecz środowiska lokalnego; prowadzenie Świetlicy Środowiskowej dla Dzieci z Rodzin Dysfunkcyjnych,

- Dział Świadczeń i Usług, do zadań którego należy m.in. przygotowywanie i realizacja decyzji administracyjnych, w szczególności w sprawach pomocy społecznej, świadczeń opieki zdrowotnej, składek zdrowotnych i emerytalno-rentowych oraz świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym; koordynowanie realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych; windykacja wierzytelności;
- Dział Finansowo-Księgowy, do zadań którego należy m.in. prowadzenie rachunkowości Ośrodka; dokonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi; wstępnej kontroli operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym; prowadzenie spraw płacowych; wystawianie tytułów wykonawczych dot. wierzytelności;
- Dział Administracyjno-Kadrowy, do zadań którego należy m.in. prowadzenie spraw: kadrowych; z zakresu ochrony danych osobowych; kontroli zarządczej; zamówień publicznych; spraw gospodarczych i obsługi systemów teleinformatycznych;
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej, do zadań którego należy m.in. świadczenie usług opiekuńczych, higienicznych oraz w formie posiłków osobom starszym, samotnym, niepełnosprawnym

oraz samodzielne stanowiska pracy, tj.:

- kierownik,
- zastępca kierownika,
- radca prawny,
- starszy specjalista ds. analityczno-planistycznych, strategii i programów;
- asystent rodziny.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. w Ośrodku zatrudnionych było 40 pracowników, w tym jedna osoba zatrudniona w ramach umowy o pracę na zastępstwo.

Ponadto, w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Lubartowie, jedna osoba bezrobotna odbyła staż w Dziale Pomocy Środowiskowej. Ośrodek zatrudniał również stażystów w ramach zawartych umów z Agencją Rozwoju Gospodarczego w Lublinie (na stanowisku pomoc kuchenne) oraz z Fundacją Rozwoju Lubelszczyzny w Lublinie (na stanowisku administracji biurowej).

W ub.r. w Ośrodku zatrudnionych było 12 pracowników socjalnych, a więc spełniony był wymóg art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej dot. wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby mieszkańców gminy, w stosunku jeden pracownik na 2 tys. mieszkańców.

W 2014 roku w 39 szkoleniach uczestniczyło 26 pracowników Ośrodka. Szkolenia dotyczyły ściśle działalności Ośrodka oraz specyfikacji działów, w którym szkolony pracownik pracuje. Były to m. in.:

- specjalistyczne szkolenia dla kadry zarządzającej: (pomoc państwa w zakresie dożywiania oraz nowe wyzwania dla ośrodków pomocy społecznej; pomoc społeczna – aktualne problemy; piecza zastępcza: od wsparcia do usamodzielnienia; przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – współpraca skoncentrowana na rozwiązaniach; system wsparcia

dla osób z zaburzeniami psychicznymi),

- specjalistyczne szkolenia dla pracowników socjalnych, pedagoga, starszego specjalisty pracy z rodziną, radcy prawnego, kierownika DDPS (organizowanie społeczności lokalnej – aktywna pomoc społeczna; forum psychiatrii środowiskowej; interwencja kryzysowa; wielkanocne inspiracje; jak radzić sobie z agresją i autoagresją wśród podopiecznych instytucji opieki społecznej – profilaktyka i terapia; przemoc w rodzinie dysfunkcyjnej; praca z dzieckiem ofiarą przemocy; kontrakt socjalny; osoby niepełnosprawne jako ważny potencjał rozwoju rynku pracy; działanie na rzecz poszerzenia współpracy instytucji rynku pracy i instytucji pomocy społecznej; przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – współpraca skoncentrowana na rozwiązaniach; pracownicy pomocy społecznej wobec agresywnych zachowań),
- specjalistyczne szkolenia dla asystenta rodziny (formy pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi – metody pracy skoncentrowane na rozwiązaniu; piecza zastępcza od wsparcia do usamodzielnienia; praca z rodzinami oraz praca z trudnym klientem w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; partnerstwo i współpraca – współpraca instytucji na rzecz zapewnienia przyszłości dziecka),
- szkolenie dotyczące pomocy materialnej dla uczniów (pomoc materialna dla uczniów w gminach na rok szkolny 2014/2015 w ujęciu kompleksowym, zmiany w KPA),
- szkolenia z zakresu specyfikacji pozostałych działów Ośrodka (zasady sporządzania rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach za rok 2013; seminarium dot. klauzul społecznych; nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych z uwzględnieniem wydatków do 30 000 euro; ochrona danych osobowych w ramach SEPI; przyszłość społecznie odpowiedzialnych zamówień; wydatki strukturalne i ich klasyfikacja; ewidencja oraz zasady sporządzania sprawozdania Rb-Wsa i Rb-Wsb z uwzględnieniem nowego Rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej z dnia 16.01.2014 r.; windykacja należności przez OPS; egzekucja administracyjna – nowe przepisy; rozliczenie składek i zasiłków po zmianach w 2014 r.; audyt wewnętrzny bezpieczeństwa informacji, zgodnie z wytycznymi MF i MAiC na podstawie wymagań rozporządzenia RM),
- szkolenia dotyczące organizacji pracy jednostki (konferencja makroregionalna promująca Model Lokalnej Współpracy oraz System Certyfikacji Klubów Integracji Społecznej; innowacyjne podejście do współpracy instytucji rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej; współpraca PUP i OPS; spotkanie dot. programu FEAD; szkolenie dotyczące projektu Empatia).

II. Struktura dochodów i wydatków w 2014 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskuje dochody związane z realizacją zadań własnych, które przekazywane są do budżetu gminy oraz zadań zleconych i własnych dotowanych z budżetu państwa rozliczanych z urzędem administracji państwowej, które przekazywane są do budżetu państwa za pośrednictwem Gminy.

W 2014 r. uzyskano dochody w łącznej kwocie 154.591,55 zł. Jak wynika z tabeli nr 1, zaplanowane dochody w 2014 r. nie zostały wykonane w całości z powodu niezrealizowania godzin usług opiekuńczych przyznanych decyzjami administracyjnymi w związku: ze zgonem

8 osób, umieszczeniem 4 osób w DPS lub ZOL, rezygnacją 7 osób z tej formy pomocy, zmianą rodzaju usług dla 3 osób z opiekuńczych na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela nr 1. Dochody związane z realizacją zadań własnych

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
Ogółem, w tym:	183.077	134.617,86
1. Zasiłki i pomoc w naturze (zwrot nienależnie pobranych świadczeń, rozliczonych z lat ubiegłych / zwrotnych/)	70	444,80
2. Usługi opiekuńcze (wpływy z usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych)	103.225	82.039,52
3. Usługi świadczone w Dziennym Domu Pomocy Społecznej (odpłatności za usługi)	75.848	49.161,40
4. Domy Pomocy Społecznej (rozliczenie z lat ubiegłych, odsetki ustawowe)	1.362	1.317,19
5. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (odpłatności za obiady w placówkach szkolnych i DDPS - rozliczenia z lat ubiegłych)	1.818	855,40
6. Działalność Ośrodka (wynagrodzenie za terminowe wpłaty składek ZUS i podatku dochodowego, zwrot kosztów upomnienia)	544	591,11
7. Pozostała działalność Ośrodka (wynajem lokalu dla Klubu Abstynenta „NADZIEJA”; PEC w Lubartowie)	210	208,44

Źródło: Dane statystyczne MOPS

W związku z realizacją zadań zleconych (tabela nr 2) i własnych rozliczanych z urzędem administracji państwowej (tabela nr 3), w 2014 r. uzyskano dochody w łącznej kwocie 19.973,69 zł.

Tabela nr 2. Dochody związane z realizacją zadań zleconych

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
Ogółem w tym:	14.000	19.241,75
Usługi opiekuńcze (wpływy z odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi)	14.000	19.241,75

Źródło: Dane statystyczne MOPS

Tabela nr 3. Dochody rozliczane z urzędem administracji państwowej

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
Ogółem, w tym:	-	731,94
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (odpłatności za obiady w placówkach szkolnych – rozliczenie z roku poprzedniego)	-	21,46
Zasiłki okresowe (zwrot nienależnie pobranych świadczeń)	-	510,48
Zasiłki stałe (zwrot nienależnie pobranych świadczeń)	-	200,00

Źródło: Dane statystyczne MOPS

W 2014 r. wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie (z wyłączeniem środków finansowych na realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz z zakresu wspierania rodziny, które zostały przedstawione w odrębnych sprawozdaniach), wyniosły 4.805.927,70 zł, w tym na:

- świadczenia społeczne i pomoc materialną dla uczniów – 2.821.248,81 zł.;
- utrzymanie MOPS – 1.800.488,74 zł., w tym na działalność:
 - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – 1.465.239,57 zł.;
 - Dziennego Domu Pomocy Społecznej – 236.376,51 zł.;
 - Świetlicy Środowiskowej – 98.872,66 zł.;
- realizację projektu systemowego współfinansowanego z EFS (środki z budżetu państwa i EFS) – 175.835,64 zł.;
- transport obiadów do placówki szkolnej – 8.354,51 zł.

Powyższe wydatki przedstawia tabela nr 4.

Tabela nr 4. Wydatki na zadania własne i zlecone

Rozdział	Nazwa	Zadania własne	Zadania własne w części dotowane	Zadania własne dotowane	Zadania zlecone	Razem
85195	Ochrona zdrowia	0	0	0	549,96	549,96
85202	Domy Pomocy Społecznej	384 393,93	0	0	0	384 393,93
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	0	0	33 010,29	0	33 010,29
85214	Zasiłki i pomoc w naturze	215 089,60	0	650 841,56	0	865 931,16
85216	Zasiłki stałe	0	0	395 587,83	0	395 587,83
85228	Usługi opiekuńcze - z budżetu Gminy	203 147,54	0	0	239 168,02	442 315,56
85231	Pomoc cudzoziemcom	0	0	0	8 098,40	8 098,40
85295	Pozostała działalność (program "Pomoc państwa w zakresie żywienia")	131 395,93	349 731,60	0	0	481 127,53
85295	Pozostała działalność (projekt unijny-wkład własny - zasiłki)	21 040,00	patrz rozdział 85295 pozostała działalność (projekt unijny)	0	0	21 040,00
85295	Pozostała działalność (transport posiłków do placówki szkolnej)	8 354,51	0	0	0	8 354,51
85415	Pomoc materialna dla uczniów (stypendia i zasiłki szkolne)	37 838,83	151 355,32	0	0	189 194,15
Razem świadczenia społeczne z tego:		1 001 260,34	501 086,92	1 079 439,68	247 816,38	2 829 603,32
- wydatki z planu fin. Ośrodka -		798 112,80	501 086,92	1 079 439,68	8 648,36	2 387 287,76
- wydatki z planu fin. UM -		203 147,54	0,00	0,00	239 168,02	442 315,56
85154	Świetlica Środowiskowa	98 872,66	0	0	0	98 872,66
85219	Dzienny Dom Pomocy Społecznej	236 376,51	0	0	0	236 376,51
85219	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1 043 239,57	422 000,00	0	0	1 465 239,57
Razem utrzymanie Ośrodka – wydatki Ośrodka		1 378 488,74	422 000,00	0	0	1 800 488,74
85295	Pozostała działalność (projekt unijny- środki b. państwa , EFS)	patrz rozdział 85295 – pozostała działalność (świadczenia społ. - projekt unijny).	175 835,64	0	0	175 835,64

Razem -projekt		175 835,64			175 835,64
Ogółem z tego:	2 379 749,08	1 098 922,56	1 079 439,68	247 816,38	4 805 927,70
- wydatki Ośrodka	2 176 601,54	1 098 922,56	1 079 439,68	8 648,36	4 363 612,14
- wydatki Gminy (wykonanie)	203 147,54	0,00	0,00	239 168,02	442 315,56

Źródło: Dane statystyczne MOPS

Wydatki w 2014 r. na ww. zadania wyniosły 4.805.927,70 zł. z tego:

- wydatki z planu fin. Ośrodka - 4.363.612,14 zł.
- wydatki z planu fin. UM - 442.315,56 zł. (dotacja na usługi opiekuńcze)

Fundusz płac

W ub. r. na fundusz płac (wynagrodzenia osobowe: wynagrodzenia z tytułu umów o pracę, dodatkowe wynagrodzenie roczne, nagrody, w tym jubileuszowe), wydatkowano łącznie 1.273.080 zł. Średnie, miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3.164,00 zł. (netto 2.270 zł.).

III. Pomoc społeczna

1. Charakterystyka osób/rodzin objętych pomocą społeczną

W Lubartowie, wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r., zameldowanych było na stałe 22.166 osób. W ub.r. wsparciem z pomocy społecznej objęto 653 rodziny, w których było 1.478 osób, co stanowi 6,67% ogółu mieszkańców Lubartowa.

(W 2013 r. w Lubartowie zameldowanych było na stałe 22.322 osoby. Wsparciem z pomocy społecznej objęto 651 rodzin, w których było 1.423 osoby, co stanowi 6,37% ogółu mieszkańców Lubartowa.)

Charakterystykę rodzin objętych pomocą MOPS w Lubartowie przedstawiono w tabeli nr 5.

Tabela nr 5. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	2014 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem, w tym:	653	1.478
- o liczbie osób 1	301	301
2	120	240
3	101	303

4	74	296
5	36	180
6 i więcej	21	158

Źródło: Dane statystyczne MOPS

W 2014 r. najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy udzielanej przez MOPS w ramach świadczeń społecznych były: ubóstwo – 376 (57,58% rodzin obejmowanych pomocą społeczną); bezrobocie – 374 (57,27%); niepełnosprawność – 266 (40,74%); długotrwała choroba – 256 (39,20%); bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 135 (20,67%); alkoholizm – (13,63%); potrzeba ochrony macierzyństwa – 62 (9,49%).

Z pomocy korzystały również rodziny, w których występowały: przemoc w rodzinie – 61 (9,34%); bezdomność – 18 (2,76%); trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego – 11 (1,68%), narkomania – 4 (0,61%), zdarzenie losowe – 4 (0,61%) oraz sytuacja kryzysowa – 1 (0,15%).

Wskazane wyżej powody obrazuje tabela nr 6.

Tabela nr 6. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze

Powód trudnej sytuacji życiowej	2014 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	376	842
Sieroctwo	1	1
Bezdomność	18	18
Potrzeba ochrony macierzyństwa	62	310
Bezrobocie	374	962
Niepełnosprawność	266	450
Długotrwała lub ciężka choroba	256	479
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – w tym:	135	527
• rodziny niepełne	96	315
• rodziny wielodzietne	37	223
Przemoc w rodzinie	61	205
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0

Alkoholizm	89	135
Narkomania	4	4
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	11	11
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	4	8
Sytuacja kryzysowa	1	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Dane statystyczne MOPS

2. Charakterystyka działalności związana ze strukturą wydatków z pomocy społecznej

W 2014 r. w sprawie różnych form pomocy społecznej wydano 4.589 decyzji administracyjnych, w tym 27 postanowień oraz 9 decyzji odmownych. Przyczynami wydania decyzji odmownych były: brak współdziałania z pracownikiem socjalnym (1 os.), niespełnienie kryterium dochodowego (6 os.), brak szczególnych okoliczności do przyznania pomocy (1 os.); rozpatrzenie roszczenia strony we wcześniejszej decyzji (1 os.). Trzech klientów MOPS odwołało się do SKO w Lublinie od czterech przyznanych decyzji administracyjnych, z których: jedna decyzja została rozpatrzona przez MOPS w trybie art. 132, §1 kpa; jedną zaskarżoną decyzję SKO utrzymało w mocy, jedną decyzję uchyliło i przekazało do ponownego rozpatrzenia oraz jedną decyzję uchyliło i przyznało pomoc.

W 2014 r. wydatki na świadczenia z pomocy społecznej wyniosły 2.821.248,81 zł. Strukturę wydatków na świadczenia z pomocy społecznej przyznawanych w ramach zadań własnych i zleconych, przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7. Struktura wydatków na świadczenia – zadania własne i zlecone

Formy pomocy	Liczba osób	Kwota
Usługi opiekuńcze	59	180.381,66
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	4	22.765,88
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	17	239.168,02
Odpłatności za pobyt mieszkańców Lubartowa w domach pomocy społecznej	19	384.393,93

Składki na ubezpieczenie zdrowotne	78	33.010,29
Sprawienie pogrzebu	1	2.797,80
Schronienie	3	3.830,50
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w tym:	687	481.127,53
• posiłek dla dzieci i młodzieży	274	105.195,94
• świadczenia pieniężne (zasiłki celowe)	377	348.550,00
• dowóz posiłków do szkoły	12	621,49
• posiłki dla osób dorosłych	36	26.760,10
Zasiłki stałe	86	395.587,83
Zasiłki okresowe, w tym z powodu:	295	651.868,56
• bezrobocia	250	600.246,56
• długotrwałej choroby	13	18.853,00
• niepełnosprawności	32	32.511,00
• inny	1	258,00
Zasiłki celowe przyznane w ramach projektu systemowego współfinansowanego ze środków EFS	23	21.040,00
Zasiłki celowe w formie pieniężnej	340	190.007,94
Zasiłki celowe w formie niepieniężnej w tym:	39	17.426,36

• opał	17	7.875,00
• podwieczorki w świetlicy	22	9.551,36
Stypendia i zasiłki szkolne	173	189.194,15
Pomoc cudzoziemcom	5	8.098,40
Ochrona zdrowia (wydanie decyzji administracyjnych o świadczenie opieki zdrowotnej)	7	549,96
Ogółem	1183	2. 821.248,81

Źródło: Dane statystyczne MOPS

2.1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Wsparcie w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy osób drugich, a jest jej pozbawiona. Usługi mogą być przyznane również osobie, która ma rodzinę, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Koszt jednej godziny usług opiekuńczych w ub.r. wynosił 8,42 zł.

W 2014 r. usługami opiekuńczymi objęto 59 osób, w tym 49 samotnych. Na tę formę pomocy wydatkowano kwotę 180.381,66 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi, są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Zakres tych usług obejmuje: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia; pielęgnację – jako wspieranie procesu leczenia; rehabilitację fizyczną i usprawnienie zaburzonych funkcji organizmu; pomoc mieszkaniową (w uzyskaniu mieszkania, negocjowaniu i wnoszeniu opłat, drobnych remontów itp.); w uzasadnionych sytuacjach zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych.

Koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy w ub.r. wynosił 9,47 zł., natomiast specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi finansowanych z budżetu państwa – 12,74 zł.

W 2014 r. specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objętych było 21 osób (10), w tym specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 17 osób (9 prowadzących jednoosobowe gospodarstwo domowe). Na ww. formę usług wydatkowano 261.933,90 zł., w tym na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 239.168,02 zł.

Łącznie pomocą w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w ub.r. objęto 77 osób na kwotę 442.315,56 zł.

W 2014 r. usługi opiekuńcze powierzone były do realizacji Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi w Lublinie Oddział w Lubartowie, natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi powierzono firmie opiekuńczej NADZIEJA z Lublina, która utworzyła w Lubartowie filię, zatrudniającą jako opiekunki mieszkanki naszego miasta.

2.2. Domy pomocy społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej (dps). Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby, jej przedstawiciela ustawowego lub na podstawie postanowienia sądu o umieszczeniu bez zgody strony w dps.

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Do skorzystania z prawa pobytu w domu pomocy społecznej wymagane jest zaistnienie przesłanek określonych przepisami ustawy o pomocy społecznej tj.: konieczność całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności; braku możliwości samodzielnego funkcjonowania przez osobę w codziennym życiu; braku możliwości zapewnienia tej osobie przez gminę niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą w kolejności:

- mieszkaniec domu w wysokości do 70% posiadanego dochodu;
- małżonek, zstępni przed wstępnymi w przypadku, gdy dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego pod warunkiem, że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie jest niższa niż 300% tego kryterium;
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w dps, a opłatami wnoszonymi przez osobę skierowaną i jej rodzinę.

Zgodnie z art. 61 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej w przypadku niewywiązania się osób z obowiązku opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej, zastępczo jest ona wnoszona przez gminę, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej. Odpłatność za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej ciąży na gminie tylko wówczas, gdy osoba umieszczona w dps i inne jej bliskie osoby nie wnoszą takiej opłaty. Pobyt w dps jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego utrzymania. W domu pomocy społecznej

o zasięgu powiatowym średni miesięczny koszt utrzymania ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

W 2014 r. MOPS dofinansował koszty pobytu w domach pomocy społecznej 19 osobom na łączną kwotę 384.393,93 zł. Osoby te przebywały w:

- Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Felicjanek w Jadwinowie dla osób starszych, przewlekle somatycznie chorych (kobiet) – 7 osób,
- Domu Pomocy Społecznej im. M. Rataja w Kocku dla osób dorosłych w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych (kobiet i mężczyzn) – 8 osób,
- Domu Pomocy Społecznej w Ostrowie Lubelskim dla niepełnosprawnych intelektualnie (kobiet i mężczyzn) – 2 osoby,
- Domu Pomocy Społecznej w Bończy dla mężczyzn przewlekle, psychicznie chorych – 1 osoba;
- Domu Pomocy Społecznej w Kostomłotach – 1 osoba.

2.3. Składki zdrowotne

Na podstawie art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w 2014 r. MOPS przekazał do Narodowego Funduszu Zdrowia 794 składek za 78 osób na kwotę 33.010,29 zł. Były to osoby otrzymujące zasiłek stały z pomocy społecznej, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

2.4. Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i odbywa się zgodnie z wyznaniem zmarłego w sposób ustalony przez gminę w Uchwale Nr XXXVI/227/09 Rady Miasta Lubartów z dnia 16 października 2009 r. w sprawie sposobu sprawienia pogrzebu.

W 2014 r. sprawiono 1 pogrzeb dla świadczeniobiorcy – podopiecznego objętego pomocą społeczną. Na ten cel wydatkowano 2.797,80 zł.

2.5. Schronienie

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w schronisku, noclegowni i innych miejscach do tego przeznaczonych. Ponieważ na terenie miasta Lubartowa nie ma ww. instytucji, osoby bezdomne, które nie miały zapewnionego schronienia (u rodziny, znajomych itp.), w ub.r. były kierowane do schroniska. W 2014 r. w schronisku przebywały 3 osoby z terenu miasta Lubartowa. Koszty pobytu tych osób w schronisku pokrył MOPS na łączną kwotę 3.830,50 zł.

2.6. Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W 2014 roku Ośrodek realizował program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Jego celem było wspieranie samorządów gminnych w realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym tj. dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom go pozbawionym. Program przewidywał również przyznanie świadczenia pieniężnego (zasiłków celowych) z przeznaczeniem na zakup artykułów żywnościowych. Beneficjentami Programu były osoby lub rodziny, których dochód nie przekroczył kwoty 150% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Łącznie tą formą pomocy objęto 1.070 mieszkańców Lubartowa, przeznaczając na ten cel kwotę 481.127,53 zł, z której środki własne gminy stanowiły 131.395,93 zł., w tym 621,49 zł przeznaczono na pokrycie dowozu obiadów do Szkoły Podstawowej Nr 4 w Lubartowie. Dotacja z budżetu państwa wyniosła – 349.731,60 zł.

Zadanie to jest dotowane w 60% z budżetu państwa, natomiast 40% stanowią środki własne gminy. W uzasadnionych sytuacjach Wojewoda może zmniejszyć udział gminy w kosztach realizacji tego zadania. W ub.r. udział gminy stanowił 27,31% (131.395,93 zł), a środki z budżetu państwa stanowiły 72,69 % (349.731,60 zł).

2.7. Zasiłki stałe

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. - 542 zł;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. - 456 zł;

Kwota zasiłku stałego nie może być wyższa niż 529 zł miesięcznie i niższa niż 30 zł.

W 2014 r. zasiłki stałe otrzymało 76 osób samotnych na łączną kwotę 366.577 zł. Średnia wysokość zasiłku wyniosła 459,95 zł. miesięcznie. Natomiast, 10 osób pozostających w rodzinie otrzymało zasiłki stałe na kwotę 29.011 zł., a ich średnia wysokość wyniosła 358,16 zł.

W ub.r. na wypłatę zasiłków stałych MOPS wykorzystał dotację z budżetu państwa stanowiącą 100% ogółu wydatków przeznaczonych na ten cel tj. 395.587,83 zł.

2.8. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje, w szczególności, ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;

- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Wysokość zasiłku okresowego ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł;
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ww. kryterium nie może być niższa (kwota gwarantowana, wypłacana z budżetu państwa) niż 50% różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Przyznane świadczenie w formie zasiłku okresowego nie może być niższe niż 20 zł miesięcznie. Dotyczy to sytuacji, gdy różnica wynosi mniej niż 20 zł.

Okres na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

W 2014 r. wydatki na zasiłki okresowe wyniosły 651.868,56 zł. z tego: 650.841,56 zł. pochodziło z budżetu państwa, a 1.027,00 zł. - z budżetu gminy. Średnia wysokość zasiłku wyniosła 334,46 zł. Pomocą w ww. formie objęto 295 os., w szczególności z powodu: bezrobocia (250 os.), niepełnosprawności (32 os.) i długotrwałej choroby (13 os.) oraz z innego powodu (1 os.).

2.9. Zasiłki celowe

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw. Zasiłek celowy może być również przyznany osobie/rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie/rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby/rodziny.

Wydatki na zasiłki celowe w 2014 r. wyniosły 207.434,30 zł, w tym specjalne zasiłki celowe – 38.791 zł. Z tej formy pomocy skorzystały 362 osoby, w tym 74 osoby, które otrzymały specjalny zasiłek celowy.

3. Inne działania podejmowane na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej

3.1. Praca socjalna

Ustawowym obowiązkiem ośrodków pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej rozumianej jako działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług, umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym. Głównym realizatorem pracy socjalnej jest pracownik socjalny, który już przy pierwszej wizycie, podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwościami rozwiązywania występujących problemów, udziela porad, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu. Niejednokrotnie przeprowadza pierwsze mediacje w sytuacjach konfliktowych. Ponadto, podejmuje szereg działań zmierzających do zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy stanu zdrowia klienta, zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, poprawy funkcjonowania rodziny, osób zaburzonych psychicznie, z problemem alkoholowym; działa na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia, zapewnienia/uzyskania niezbędnych środków materialnych osób znajdujących się w niedostatku.

W roku 2014 zostało zdiagnozowanych 653 środowisk, w których przeprowadzono 2.707 wywiadów środowiskowych, w tym dla innych jednostek 122 wywiady. Pracę socjalną prowadzono z 1.478 osobami.

W 2014 roku pracownicy socjalni podejmowali pracę ukierunkowaną na rozwiązywanie wskazanych niżej problemów:

- **bezdomności** – pracą socjalną objęto 18 osób;

Podjęte działania dotyczyły: udzielenia wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych, w tym, skomplikowanych sytuacji rodzinnych i mieszkaniowych; nawiązania kontaktu z rodziną podopiecznego w celu ustalenia możliwości pomocy; motywowania do zmiany postawy i trybu życia, zadbania o swój wizerunek, podjęcia leczenia odwykowego przez osoby uzależnione od alkoholu; przedstawienia propozycji umieszczenia w placówkach oferujących całodobowe usługi socjalne; motywowania klientów do zmiany postawy i trybu życia; skierowania do schroniska; pomocy finansowej na zabezpieczenie niezbędnych potrzeb, w tym pomocy w dokonaniu zakupu niezbędnej odzieży, współpracy z placówkami służby zdrowia; pomocy w załatwianiu spraw urzędowych; rozeznania sytuacji osób bezdomnych w związku z zagrożeniem wynikającym z negatywnych skutków zimy; współpracy z instytucjami, organizacjami i innymi jednostkami; przystąpienia do ogólnopolskiej akcji badania liczby osób bezdomnych.

- **bezrobocia** – pracą socjalną objęto 374 osoby;

Podjęte działania dotyczyły: pozyskiwania i przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy w PUP, przedstawiania metod poszukiwania pracy, motywowania do podejmowania pracy m.in. zakładania spółdzielni socjalnych; wskazywania możliwości podnoszenia kwalifikacji poprzez szkolenia zawodowe,

kursy, udział w projektach systemowych m.in. w projekcie systemowym realizowanym przez MOPS (23 os.) oraz projekcie realizowanym przez PUP 50+ (47 os.); motywowania do podejmowania prac sezonowych; poradnictwa dotyczącego sposobu poszukiwania pracy; pomocy w nabywaniu umiejętności pisania CV i listu motywacyjnego; rozmów wspierających dot. radzenia sobie z problemami związanymi z bezrobociem; kontaktu z pracodawcami.

- **niepełnosprawności** – pracą socjalną objęto 266 osób;

Podjęmowane działania dotyczyły: pomocy w ustaleniu uprawnień do świadczeń z zabezpieczenia społecznego, w tym rentowego; poradnictwa w zakresie uzyskania dostępu do świadczeń zdrowotnych, pomocy w uzyskaniu sprzętu medycznego, ortopedycznego, dostępu do pomocy środowiskowej; rozmów wspierających na temat stanu zdrowia; objęcia chorego wsparciem psychologicznym; współpracy ze służbą zdrowia, lekarzami rodzinnymi, specjalistami, pielęgniarkami; informowania o przysługujących uprawnieniach np. przy likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych, technicznych; informowania i zachęcanie do udziału w projektach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym, w turnusach rehabilitacyjnych oraz możliwości zatrudnienia; skierowania 18 osób do udziału w projekcie „Wsparcie środowiska osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich i małomiasteczkowych – postaw na pracę”, realizowanego przez Fundację Aktywizacja.

- **długotrwałej lub ciężkiej choroby** – pracą socjalną objęto 256 osób;

Podjęmowane działania dotyczyły: pomocy finansowej na częściowe lub całkowite pokrycie kosztów leczenia; wskazania możliwości uzyskania pomocy medycznej poprzez prowadzenie rozmów o charakterze informacyjnym i doradczym; współpracy ze służbą zdrowia w zorganizowaniu pomocy medycznej oraz opieki hospicyjnej (zamawianie wizyt lekarskich dla osób samotnych, wzywanie pogotowia ratunkowego, wspólne wizyty pracownika socjalnego z lekarzem u chorych podopiecznych); motywowania do systematycznego leczenia; organizowania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych; wskazywania placówek sprawujących opiekę nad osobami przewlekle chorymi; motywowania do podejmowania leczenia; udzielania wsparcia emocjonalnego osobie chorej oraz członkom rodziny; organizowania pomocy w uzyskaniu prawa do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych; prowadzenia edukacji w zakresie profilaktyki i higieny zdrowia psychicznego; umieszczenia osoby będącej w śpiączce w zakładzie opiekuńczo-leczniczym.

- **potrzeby ochrony macierzyństwa** – pracą socjalną objęto 62 rodzin;

Podjęmowane działania dotyczyły: motywowania do systematycznego kontrolowania przebiegu ciąży, przestrzegania wizyt i zaleceń lekarskich, systematycznego wykonywania szczepień; wsparcia finansowego na zakup odzieży dziecięcej, artykułów higienicznych i środków do pielęgnacji dziecka; pomocy w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb rodzin wychowujących dzieci; przekazywania informacji o warunkach uzyskania świadczeń rodzinnych, w tym pomocy po urodzeniu dziecka; wsparcia pedagoga, psychologa w przypadku problemów wychowawczych występujących w rodzinie; informowania o programach wspierających rodzinę;

- **przemocy** – pracą socjalną objęto 61 środowisk rodzinnych;

Podjęmowane działania dotyczyły: realizacji indywidualnych planów pomocy ustalanych w ramach procedury „Niebieskie Karty” i pracy w grupach roboczych, do których pracownicy socjalni zostali oddelegowani; monitorowania sytuacji socjalno-bytowej osób dotkniętych problemem przemocy; wzmacniania świadomości praw osobistych osób dotkniętych przemocą, monitorowania ich sytuacji bytowej, rodzinnej, organizowania wsparcia wielopoziomowego; nawiązania współpracy z policją, kuratorami sądowymi; przekazania poszkodowanym członkom rodziny informacji na temat przemocy, wskazania możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy, objęcia wsparciem psychologicznym;

- **bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych** – pracą socjalną objęto 135 rodzin;

Podjęmowane działania dotyczyły: rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych poprzez wskazanie i umożliwienie uzyskania wsparcia ze strony specjalistów (pedagoga i psychologa) z Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego; tworzenia warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, utrzymywania więzi i pozytywnych relacji rodzinnych; współpracy z kuratorami rodzinnymi, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, pedagogami szkolnymi; monitorowania sytuacji socjalno-bytowej, zdrowotnej, opiekuńczej, wychowawczej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym; pomocy w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie i środowisku sąsiedzkim, budowania sieci wsparcia społecznego, edukacji np. racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi, stosowania właściwych metod wychowawczych, sposobu spędzania wolnego czasu; edukacji zdrowotnej prowadzonej zarówno w stosunku do dzieci jak i osób dorosłych m.in. w zakresie uzależnień od alkoholu; wsparcia finansowego w formie świadczeń pieniężnych i rzeczowych przeznaczonych na pokrycie kosztów posiłków dla dzieci w szkołach i przedszkolach; mobilizowania do wykorzystania uprawnień z zakresu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych; wskazywania możliwości uczestniczenia dzieci w zajęciach prowadzonych w świetlicach środowiskowych i innych placówkach rozwijających zainteresowania dzieci;

- **trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego** – pracą socjalną objęto 11 osób;

Podjęmowane działania dotyczyły: wsparcia w zakresie nabycia uprawnień do świadczeń społecznych oraz z funduszu postpenitencjarnego; poradnictwa psychologicznego i prawnego; pomocy w integracji ze środowiskiem, edukowania w zakresie przestrzegania przepisów prawa i zasad współżycia społecznego eliminującego prawdopodobieństwo powrotu do zakładu karnego; poprawy relacji rodzinnych; motywowania do nabycia statusu osoby bezrobotnej, utrzymania abstynencji alkoholowej; udzielenia pomocy w nabyciu uprawnień do dodatku mieszkaniowego;

- **alkoholizmu** - pracą socjalną objęto 89 osób;

Podjęmowane działania dotyczyły: porad, wskazówek; udzielenia informacji i motywowania do podjęcia działań w celu rozwiązania problemu uzależnienia od alkoholu; wnioskowania do MKRPA o objęcie leczeniem odwykowym; współdziałania z instytucjami/stowarzyszeniami wspierającymi osoby uzależnione; monitorowania przebiegu leczenia; wsparcia psychologicznego; motywowania do uczestnictwa w grupach wsparcia; udostępnienia informacji o placówkach

lecniczych i terapeutycznych; zaspokajania potrzeb bytowych osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnienia, ze szczególnym uwzględnieniem pomocy rzeczowej w formie: bonów, żywności, posiłków, zakupu opału, pokrycia należności za wynajem lokalu, monitorowania właściwego wykorzystania przyznanej pomocy;

- **narkomanii** – pracą socjalną objęto 4 osoby;

Podjęmowane działania dotyczyły: rozmów mobilizujących do podjęcia leczenia; przeprowadzenia konsultacji z psychologiem ZPS MOPS; zabezpieczenia niezbędnych potrzeb bytowych.

- **sytuacji kryzysowej** – pracą socjalną objęto 1 osobę;

Podjęmowane działania dotyczyły: wsparcia osoby zagrożonej eksmisją, z którą współpracowano w zakresie umieszczenia w schronisku lub noclegowni;

- **zdarzenia losowego** – pracą socjalną objęto 4 osoby;

Podjęmowane działania dotyczyły: udzielenia wsparcia finansowego na remont budynku mieszkalnego, który uległ zniszczeniu w wyniku pożaru; skierowania w trybie pilnym do domu pomocy społecznej osoby starszej, chorej, która w wyniku pożaru utraciła możliwość dalszego zamieszkiwania w dotychczasowym miejscu; udzielenia pomocy matce i synowi, który uległ wypadkowi drogowemu - wsparcia psychologicznego, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych związanych z umieszczeniem syna w ZOL, nabyciu uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego i zasiłku stałego, pomocy w ustanowieniu kuratora prawnego; udzielenia do czasu otrzymania renty rodzinnej pomocy finansowej i prawnej rodzinie, która utraciła jedynego żywiciela rodziny.

W efekcie prowadzonej pracy socjalnej z osobami i rodzinami, udało się:

- skierować 71 osoby do udziału w szkoleniach w celu podniesienia kwalifikacji lub przekwalifikowania zawodowego, doskonalenia posiadanych umiejętności a następnie odbycia stażu w zakresie zdobytych umiejętności w ramach realizowanych projektów;
- 110 osobom podjąć pracę;
- usamodzielnic się 61 osobom.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, pracownicy socjalni zawierali kontrakt socjalny, który miał zwiększyć efektywność prowadzonej pracy socjalnej. W ub.r. w oparciu o kontrakt była prowadzona praca socjalna z 29 osobami (4 osoby odmówiły przystąpienia do kontraktu).

Pracownicy socjalni realizując zadania z zakresu pomocy społecznej współpracowali z: pedagogami szkolnymi, kuratorami zawodowymi i społecznymi, zespołem orzekającym niepełnosprawność, centrum pomocy rodzinie, służbą zdrowia, domami pomocy społecznej, zakładami opiekuńczo-leczniczymi, środowiskowymi domami samopomocy, schroniskami i noclegowniami dla bezdomnych, spółdzielniami mieszkaniowymi, zakładami karnymi, Kościołem Katolickim, różnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, wolontariatem szkolnym, powiatowym urzędem pracy, policją itp.

3.2. Projekty realizowane przez pracowników socjalnych

- **„Śniadanie Wielkanocne 2014”**
W okresie Świąt Wielkanocnych zorganizowana została akcja zbiórki artykułów spożywczych i przemysłowych w sklepach na terenie Lubartowa. Z zebranych artykułów przygotowano 11 paczek świątecznych, które przekazano najuboższym rodzinom – beneficjentom MOPS.
- **„A w sercu ciągle maj...”**
Celem projektu było przygotowanie jednodniowej, kulturalnej imprezy integracyjnej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W spotkaniu wzięło udział 120 podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Lubartowie, którzy chętnie brali udział w zorganizowanych dla nich zabawach, quizach, wspólnym tańcu oraz śpiewie. Serdeczną atmosferę spotkania dopełniały rozmowy z przyjaciółmi oraz nowopoznanymi osobami. Pracownicy MOPS i DDPS zadbali o ładny wystrój sali i smaczne posiłki; część artystyczną przygotowały dzieci z przedszkola, młodzież szkolna, tancerze z Klubu „Chochlik” oraz kapela „Lubartowiacy”. Spotkanie przyczyniło się do integracji zaproszonych osób, pozwoliło wypełnić wolny czas, a przede wszystkim dostarczyło uczestnikom niezapomnianych wrażeń i radości.
- **„Festyn Rodzinny z okazji Dnia Dziecka 2014”**
Z okazji Dnia Dziecka w 2014 r. MOPS wspólnie ze Stowarzyszeniem Inicjatyw Lokalnych „SIL” w Lubartowie zorganizował rodzinną imprezę, w której wzięło udział 100 dzieci z rodzin obejmowanych pomocą społeczną. Dzieci, wraz z rodzicami i dziadkami, miały możliwość korzystania z wielu atrakcji. Wszyscy uczestniczyli w organizowanych zabawach sprawnościowych, po których przygotowano poczęstunek. Projekt umożliwił integrację dzieci z różnych środowisk lokalnych.
- **„Zabawy z przyjaciółmi”**
Projekt został przygotowany i zrealizowany w sierpniu ub.r. przez pracowników socjalnych, Świetlicę Środowiskową oraz asystenta rodziny. Łączył on zabawę z edukacją. Uczestniczyło w nim 40 dzieci ze Świetlicy Środowiskowej oraz 3 rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny. Dzięki uprzejmości Nadleśnictwa Lubartów spotkanie odbyło się w leśniczówce, w otoczeniu przyrody. Czas dzieciom umilały zabawy integracyjne, zawody sportowe oraz zabawy edukacyjne. Imprezę uatrakcyjnili policjanci KPP w Lubartowie oraz gość z Nadleśnictwa w Lubartowie, którzy przybliżyli dzieciom charakter swojej pracy. Różnorodność atrakcji dostarczyła dzieciom wiele radości i niezapomnianych przeżyć.
- **„Energetyczny tornister”**
PGE Dystrybucja S.A. Oddział w Lublinie, współpracując z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubartowie w ramach realizowanego projektu pn. „Energetyczny tornister” ufundował 25 tornistrów wyposażonych w artykuły szkolne dla najbardziej potrzebujących dzieci z rodzin korzystających ze świadczeń społecznych. Tornistry zostały uroczyście wręczone dzieciom w sierpniu ub.r. przez Burmistrza Miasta i zastępcę dyrektora PGE Dystrybucja S.A. Oddział w Lublinie.

Spotkanie miało również charakter edukacyjny – dzieci dowiedziały się czym jest prąd i jak należy z nim postępować.

- **„Dzień Seniora 2014”**

Projekt został przygotowany już po raz dziesiąty, z myślą o osobach starszych. Jego głównym celem było przełamanie stereotypów związanych z obrazem starości oraz integracja ze środowiskiem lokalnym osób starszych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. W spotkaniu wzięło udział 90 seniorów - podopiecznych MOPS oraz Dziennego Domu Pomocy Społecznej. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Domu Pomocy Społecznej w Jadwinowie, Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Klubu „Złotego Wieku”. Podczas uroczystości seniorzy brali udział w licznych zabawach i konkursach, prezentowali swoje wiersze, tańczyli. W części artystycznej wystąpili uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego w Lubartowie, dzieci ze Świetlicy Środowiskowej przy MOPS, przedstawiciele Lubartowskiego Ośrodka Kultury oraz kapela ludowa „Lubartowiacy”.

- **„Gwiazdka 2014”**

Celem akcji było przygotowanie paczek świątecznych dla rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Zostały one przygotowane z darów zebranych przez pracowników socjalnych w lubartowskich sklepach „Społem” PPS „Jedność”, Przedszkole Miejskie Nr 4, Przedszkole Prywatne „CASPER” oraz podczas akcji „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”, prowadzonej przez NSZZ Solidarność Regionu Środkowowschodniego. Z zebranych artykułów spożywczych przygotowano 132 paczki żywnościowe, które przekazano najbardziej potrzebującym lubartowskim rodzinom. Pozostałe dary tj. odzież i obuwie, sukcesywnie przekazywano podopiecznym Ośrodka. Część słodyczy i zabawek otrzymały dzieci ze Świetlicy Środowiskowej działającej przy MOPS.

- **„Spotkanie opłatkowe”**

Projekt ten został skierowany do podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie i pensjonariuszy Dziennego Domu Pomocy Społecznej, a zwłaszcza osób samotnych, nie posiadających bliskiej rodziny, pozbawionych możliwości spędzenia Świąt Bożego Narodzenia w gronie najbliższych. Jego celem było zintegrowanie środowiska osób samotnych, danie wzajemnego wsparcia i poczucia „bycia razem”, promowanie aktywnych postaw członków społeczności lokalnej z nastawieniem na pomaganie innym. W spotkaniu uczestniczyło 35 osób.

3.3. Poradnictwo specjalistyczne

W strukturze MOPS działa Zespół Poradnictwa Specjalistycznego, w którym w 2014 r. zatrudniony był psycholog i specjalista pracy z rodziną, posiadający przygotowanie w zakresie negocjacji w sytuacjach kryzysowych. Pracownicy Zespołu świadczyli porady i udzielali wsparcia osobom i rodzinom, które miały trudności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Z pomocy merytorycznej specjalistów korzystali również pracownicy socjalni.

W ramach:

- poradnictwa psychologicznego: odbyto 174 konsultacji indywidualnych z klientami MOPS; prowadzono poradnictwo w zakresie problemów wychowawczych, uzależnienia, współuzależnienia, a także problemów osobowościowych. Psycholog wraz z pracownikiem socjalnym uczestniczył w 16 spotkaniach w miejscu zamieszkania osób wymagających wsparcia psychologicznego. Przeprowadzono konsultacje z pracownikami socjalnymi, podczas których udzielono merytorycznej pomocy w pracy z klientami ośrodka pomocy. Prowadzone były systematyczne spotkania o charakterze terapeutycznym; psycholog uczestniczył w 77 posiedzeniach grup roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- poradnictwa rodzinnego, prowadzonego przez starszego specjalistę pracy z rodziną: udzielano porad i wsparcia, podejmowano działania na rzecz osób i rodzin przeżywających trudności związane z pokonaniem życiowych kryzysów, w tym również w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Przeprowadzono 106 indywidualnych rozmów, w wyniku których dokonywana była diagnoza klientów dotycząca ich pozycji i relacji w rodzinie. Wskazywano odpowiednie przesłanki budowania systemów trwałych więzi rodzinnych, postaw prawidłowej komunikacji skonfliktowanych stron i możliwości przewycięzania codziennych problemów. Pracownik dokonał w 19 przypadkach analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz ustalił przyczyny występującego kryzysu rodzinnego. Budując motywacje do działania klientów, wzmacniał ich rolę i funkcje rodziny w 16 przypadkach. Dążył do rozwoju kompetencji i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dorosłych członków rodziny w 12 przypadkach. Systematycznie współpracował z asystentem rodziny i psychologiem Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego, w szczególności na rzecz 12 rodzin wieloprotblemowych. Podejmował działania z wieloma podmiotami na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uczestniczył w pracach 363 grup roboczych, związanych z realizacją procedury „Niebieskie Karty”. Nawiązał współpracę ze Stowarzyszeniem Równych szans „Bona Fides” w Lublinie, które w ramach realizacji projektu „Mobilne Centrum Pomocy Interdyscyplinarnej” 3-krotnie w 2014 r. udzielało bezpłatnych porad prawnych i psychologicznych z zakresu rozwiązywania problemów dotyczących przemocy w rodzinie, mieszkańcom Lubartowa.

3.4. Dystrybucja żywności w ramach Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym FEAD

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego w grudniu 2014 roku rozpoczęła się realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ), realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Jest to nowy Program, który zastąpił realizowany dotychczas Program PEAD. Polega on na dostarczeniu osobom najuboższym w Polsce pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Dodatkowo, osoby korzystające z Programu należy objąć działaniami towarzyszącymi, mającymi na celu włączenie społeczne.

Instytucją zarządzającą Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 jest Minister Pracy i Polityki Społecznej, instytucją pośredniczącą jest Agencja Rynku Rolnego, zaś instytucją certyfikującą i audytową jest Ministerstwo Finansów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie przy dystrybucji tej żywności współpracował z Instytutem Akcji katolickiej Archidiecezji Lubelskiej Oddziałem przy Parafii pw. MB Nieustającej Pomocy w Lubartowie, obejmując pomocą 400 osób. W miesiącu grudniu 2014 roku rozdysponowano 2.920 kg żywności tj. makaronu, oleju, mielonki wieprzowej, mleka, cukru.

W ubiegłym roku pomocą żywnościową objęto 400 osób w tym: 201 kobiet i 199 mężczyzn. Wsparcie trafiło do osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, spełniających przesłanki wskazane w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał 150% odpowiedniego kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej.

W ramach współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem - Oddziałem Rejonowym w Lubartowie dokonano weryfikacji listy osób skierowanych do pomocy żywnościowej oraz wydawano zaświadczenia dla tych osób. Wsparciem ze strony PCK objęto 250 mieszkańców miasta.

4. Świetlica Środowiskowa dla Dzieci z Rodzin Dysfunkcyjnych

Świetlica Środowiskowa działająca przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubartowie, spełnia przede wszystkim funkcję opiekuńczą i wychowawczą. Zatrudnieni w niej są: pedagog, wychowawca, psycholog. W 2014 roku do Świetlicy uczęszczało 35 dzieci, pochodzących głównie z rodzin dysfunkcyjnych.

Prowadzona w tej placówce praca wychowawcza z dziećmi i młodzieżą uwzględnia zainteresowania, potrzeby i oczekiwania uczniów. Świetlica oferuje:

- pomoc w nauce,
- pomoc psychologiczną,
- pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych i osobistych,
- współpracę z rodziną wychowanków,
- rozmowy indywidualne i porady wychowawcze.

Program zajęć w Świetlicy dostosowany był do potrzeb wychowanków i wynikał z ich wieku rozwojowego oraz sytuacji rodzinnej. Duży nacisk kładziony był na indywidualne podejście do każdego wychowanka. Różnorodny program zajęć pozwalał wykazać się każdemu dziecku własnymi pomysłami i inwencją twórczą.

W Świetlicy odbywały się dwa razy w tygodniu zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem, których celem było wspieranie wychowanków w sytuacjach trudnych. Zajęcia grupowe miały na celu integrację grupy, jej relaksację oraz obniżenie napięcia i stresu, natomiast indywidualne ukierunkowane były na usprawnienie i rozwijanie procesów poznawczych oraz funkcji operacyjno-motorycznych i umiejętności szkolnych.

Dzieci uczęszczające do Świetlicy miały zapewniony posiłek w formie podwieczorku.

Koszty związane z funkcjonowaniem Świetlicy pokrywane były z funduszy przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi, natomiast nadzór merytoryczny nad jej działalnością sprawował MOPS.

5. Dzienny Dom Pomocy Społecznej

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Lubartowie istnieje od 1983 roku. Początkowo funkcjonował przy Zespole Opieki Zdrowotnej w Lubartowie, a od 1991 r. wchodzi w strukturę organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie. Jest placówką o zasięgu lokalnym. Celem działania placówki jest podtrzymywanie sprawności psychofizycznej tych osób dla umożliwienia im jak najdłuższego funkcjonowania w środowisku rodzinnym oraz lokalnym. Dzięki pomocy, w tej formie, osoby starsze mogą zaspokoić potrzebę kontaktu i integracji społecznej bez zrywania więzi z rodziną i środowiskiem lokalnym. Placówka świadczy ww. osobom określone usługi, pomoc, porady i zapewnia rozrywkę.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej działa w szczególności na podstawie:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.),
2. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.),
3. uchwały Nr XI/60/90 Rady Miasta Lubartowa z dnia 28 grudnia 1990 roku w sprawie przejścia Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Lubartowie.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Lubartowie (DDPS) jest placówką o zasięgu lokalnym, wchodzącą w strukturę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie. Opieką swoją obejmuje osoby starsze, samotne, niepełnosprawne oraz osoby bezrobotne, niezaradne życiowo, bezdomne.

W 2014 r. w Dziennym Domu Pomocy Społecznej świadczone były usługi: opiekuńcze; higieniczne (kąpielowe, pralnicze); w formie posiłków (śniadania, obiady z dwóch dań, zupy, drugie dania). Placówka ta podejmowała działania służące utrzymaniu mieszkańców Lubartowa w ich naturalnym środowisku. Organizowała różnego rodzaju spotkania kulturalne, rekreacyjne, towarzyskie m.in z okazji Dnia Babci i Dziadka, Tłustego Czwartku, Świąt Wielkanocnych, A w sercu ciągle maj..., Dnia Matki i Ojca, Dnia Seniora, Świąt Bożego Narodzenia. Pracownicy Dziennego Domu pomagali pensjonariuszom w załatwianiu spraw osobistych i urzędowych, udzielali porad i wsparcia w trudnych sytuacjach.

W ub.r. z usług DDPS korzystało 66 podopiecznych. Dla 62 osób były przygotowywane posiłki w formie: obiadów (7.850), śniadań (2.096). Z usług higienicznych (pralniczych i kąpielowych) korzystało 14 osób, w tym 4 osoby korzystały również z posiłków.

IV. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń z opieki zdrowotnej, odbywa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. 2015 r. poz. 581 z późn. zm.) oraz w oparciu o Zarządzenie Nr V/221/08 Burmistrza Miasta Lubartów z dnia 10 kwietnia 2008 r. w sprawie: upoważnienia Kierownika i zastępcy Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych należących do właściwości gminy i Zarządzenie Nr V/434/09 Burmistrza Miasta Lubartów z dnia 28 kwietnia 2009 r. w sprawie: upoważnienia Kierownika Działu Świadczeń i Usług w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubartowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych należących do właściwości gminy.

Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać osoby:

- nieubezpieczone,
- posiadające obywatelstwo polskie,
- posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP,
- które spełniają kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono dysproporcji pomiędzy dochodem a rzeczywistą sytuacją majątkową.

W 2014 r. w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydano 7 decyzji administracyjnych.

V. Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym

Od września 2010 r. w MOPS, prowadzone są postępowania w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Lubartów.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są: stypendia szkolne i zasiłki szkolne. Zgodnie z Regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miasto Lubartów, stanowiącym Załącznik do Uchwały Nr VIII/51/11 Rady Miasta Lubartów z dnia 23 maja 2011 r., formami stypendium szkolnego są:

1. całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych;
2. pomoc rzeczowa o charakterze edukacyjnym, obejmująca zakup: podręczników i lektur szkolnych, encyklopedii, słowników, atlasów, książek i innych pomocy dydaktycznych oraz naukowych, zeszytów i przyborów szkolnych, stroju sportowego, biletów, a także dojazdu do kina, teatru, na wystawę czy wycieczkę szkolną;
3. całkowite lub częściowe pokrycie kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania przez słuchaczy kolegów nauczycielskich, kolegów języków

obcych i kolegów pracowników służb społecznych, a także uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

W 2014 r. ze stypendium szkolnego skorzystało 173 uczniów z terenu miasta Lubartowa.

Najczęstszą formą stypendium, o którą ubiegali się uczniowie lub rodzice niepełnoletnich uczniów była pomoc rzeczowa o charakterze edukacyjnym, polegająca na refundacji poniesionych kosztów w okresie nauki, w oparciu o przedłożone dokumenty wystawione na wnioskodawcę (173 osoby). Ponadto, stypendia szkolne były przyznawane w następujących formach:

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym: wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania - otrzymało 12 uczniów;

- całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania przez słuchaczy kolegów nauczycielskich, kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych, a także uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w tym zakwaterowanie w bursie, internacie, akademiku; zakup biletów miesięcznych; opłata za posiłki w stołówce szkoły lub internatu; inne dodatkowe opłaty i wydatki wymagane obligatoryjnie przez szkołę – otrzymało 2 uczniów.

W 2014 r. na realizację zadania w formie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, wydatkowano kwotę – 189.194,15 zł, w tym, z budżetu państwa – 151.355,32 zł i budżetu gminy – 37.838,83 zł.

Oprócz stypendium szkolnego, świadczeniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym jest zasiłek szkolny, który przyznawany jest uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, po uprzednim złożeniu wniosku w tutejszym Ośrodku. W 2014 r. nie wpłynął żaden wniosek w sprawie przyznania zasiłku szkolnego, w związku z powyższym nie udzielono żadnego świadczenia w tej formie.

VI. Projekt systemowy „OD AKTYWIZACJI DO ROZWOJU. Integracja społeczna i zawodowa klientów pomocy społecznej w Lubartowie”

W okresie od 01 styczeń 2014 r. do 31 grudzień 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie realizował projekt systemowy w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego pn. **"OD AKTYWIZACJI DO ROZWOJU. Integracja społeczna i zawodowa klientów pomocy społecznej w Lubartowie"**.

Celem projektu w 2014 r. było zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom z miasta Lubartowa, w tym osobom w wieku 15-30 lat, zagrożonym wykluczeniem społecznym, a także podniesienie kompetencji społeczno-zawodowych oraz integracja

z rynkiem pracy uczestników projektu. Projekt w 2014 r. objął wsparciem 23 osoby, (w tym 7 osób młodych w wieku 15-30 lat). Jedna osoba zakończyła swój udział w projekcie po uzyskaniu wsparcia w formie trzech instrumentów aktywnej integracji: zawodowej, społecznej i zdrowotnej. Z przyczyn osobistych nie ukończyła szkolenia zawodowego w ramach edukacyjnego instrumentu aktywnej integracji.

Uczestnikami projektu byli mieszkańcy miasta Lubartowa, osoby bezrobotne lub nieaktywne zawodowo, zatrudnione, korzystające z pomocy społecznej, w wieku aktywności zawodowej, którym brakowało motywacji do podejmowania wszelkich działań zmierzających do poprawy swojej sytuacji zawodowej i społecznej. Wskazana grupa charakteryzowała się niskimi kwalifikacjami zawodowymi, niedostosowanymi do potrzeb lokalnego rynku pracy.

22 beneficjentów wzięło udział w zorganizowanych szkoleniach zawodowych i zajęciach w zakresie:

1. *Grafika komputerowa –Corel Draw 14* – 2 osoby;
2. *Kosmetyka i stylizacja paznokci* – 2 osoby;
3. *Księgowość i rachunkowość na poziomie rozszerzonym* – 1 osoba;
4. *Kucharz małej gastronomii* – 5 osób;
5. *Kurs fryzjerski* – 2 osoby;
6. *Kurs florystyczny* – 1 osoba;
7. *Magazynier z obsługą wózków jezdniowych* – 3 osoby;
8. *Sprzedawca z obsługą komputera i maszyn liczących* – 6 osób;

Szesnaście osób brało udział w indywidualnych i grupowych zajęciach z zakresu terapii psychologicznej, której celem była integracja grupy osób uczestniczących w projekcie. Podczas zajęć uczestnicy mieli możliwość zdobycia wiedzy z zakresu: technik rozwiązywania własnych problemów; opracowywania Indywidualnych Planów Działania; eliminowania barier psychospołecznych; komunikacji interpersonalnej; zagadnień dotyczących integracji emocjonalnej. Ponadto 16 osób zostało objętych wsparciem w formie: zajęć z doradcą zawodowym, których celem było nabycie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, odkrycie własnych możliwości i predyspozycji zawodowych, umiejętności twórczego myślenia, zarządzania czasem i planowania pracy; poradnictwa oraz wsparcia indywidualnego i grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych, których celem było nabycie umiejętności społecznych tj. aktywne słuchanie, asertywność, właściwa samoocena, rozpoznawanie komunikatów pozawerbalnych (mowy ciała, konstruktywnego pokonywania problemów, umiejętności autoprezentacji).

W ramach projektu realizowano *Program Aktywności Lokalnej „Młodzi są przyszłością 2” dla Gminy Miasto Lubartów na rok 2014*, w którym grupa 7 osób młodych w wieku 15-30 lat uczestniczyła w trzydniowym treningu motywacyjno-rozwojowym, którego celem było zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz podniesienie kompetencji społeczno-zawodowych. Uczestnicy programu brali też udział w indywidualnych i grupowych zajęciach z zakresu terapii psychologicznej, w ramach której mieli możliwość zdobycia wiedzy z zakresu:

- technik rozwiązywania własnych problemów;

- opracowywania Indywidualnych Planów Działania;
- eliminowania barier psychospołecznych;
- komunikacji interpersonalnej;
- budowania właściwych relacji w rodzinie i pełnienia pozytywnych ról społecznych;
- zagadnień dotyczących integracji emocjonalnej.

Beneficjentom udzielano poradnictwa w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych oraz wsparcia w formie zajęć z doradcą zawodowym.

Szczególnym elementem wsparcia w ramach PAL był udział w szkoleniach zawodowych:

1. *Kosmetyka i stylizacja paznokci* – 2 osoby;
2. *Kucharz małej gastronomii* – 1 osoba;
3. *Sprzedawca z obsługą komputera i maszyn liczących* – 2 osoby;
4. *Magazynier z obsługą wózków jezdniowych* – 2 osoby.

Wartość projektu wyniosła 196.875,64 zł, w tym:

- 8.840,71 zł stanowiła dotacja celowa z budżetu państwa;
- 166.994,93 zł stanowiły środki z budżetu Unii Europejskiej;
- 21.040,00 zł stanowił wkład własny gminy (środki pieniężne przeznaczone na wypłatę zasiłków celowych dla 23 beneficjentów projektu w okresie od kwietnia do grudnia 2014 r.).

Podczas całego okresu realizacji projektu systemowego, w latach 2008-2014 wsparciem objęto łącznie 146 osób, którym udzielono kompleksowego wsparcia w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej. Oferowano szereg szkoleń, dostosowanych do indywidualnych potrzeb beneficjentów. Zapewniono wsparcie w formie doradztwa zawodowego i poradnictwa psychologicznego. Każdy z uczestników obejmowany był pomocą w formie pracy socjalnej ośrodka pomocy społecznej; część kwalifikująca się do świadczeń finansowych, przez cały okres uczestnictwa w projekcie otrzymywała wsparcie w formie zasiłku celowego.

Całość zadania Aktywna Integracja została sfinansowana dzięki środkom Unii Europejskiej.

Łącznie wydatkowano kwotę 1.506.202,73 zł, z czego wkład własny gminy wynosił 10,71% tj. 161.636,63 zł.